

บทที่ 6

บทสรุป

จากการศึกษาเรื่อง ความสนใจทางการเมืองกับสถานภาพการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวน เป็นการศึกษาถึงความสนใจทางการเมืองของตำรวจชั้นประทวนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองประเทศ มีการติดตามข่าวสารของบ้านเมือง นुकุศหรือการสนทนากันเป็นกลุ่มเกี่ยวกับปัญหาของบ้านเมือง พยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือในการกำหนดนโยบายทางการเมือง และการปกครองท้องถิ่น เช่น การออกเสียงเลือกตั้งจากการศึกษาเรื่องสถานภาพการปฏิบัติงานกับความสนใจทางการเมืองของตำรวจไทยพบว่า

1. อาสุไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจ
2. อาสุราชการไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจ
3. ตำแหน่งทางราชการชั้นยศของตำรวจไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจ
4. การศึกษามีความสัมพันธ์กับความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจ
5. การอยู่ในระหว่างศึกษามีความสัมพันธ์กับความสนใจ และความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจ
6. ระดับเงินเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจและความรู้ความเข้าใจของตำรวจ
7. ตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามมีความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากกว่าตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านอื่น ๆ ตำรวจ
8. ความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจ

ซึ่งผลการศึกษาด้านภาพการปฏิบัติงานกับความสนใจทางการเมืองของตำรวจไทย สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้คือ

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจนั้น พบว่า ข้าราชการตำรวจที่อายุมาก ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มสนใจทางการเมืองสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยที่วัดได้ 3.49 อาจเนื่องมาจาก กลุ่มนี้มีความมั่นคงทางครอบครัวดี และพอจะมีเวลาให้ความสนใจกับเหตุการณ์ทางการเมืองมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาภาพรวมแล้ว การวิจัยครั้งนี้ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่า อายุจะมีผลอย่างชัดเจนต่อความสนใจ/ความรู้ทางการเมือง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุราชการกับความสนใจ และความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ พบว่า กลุ่มข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการตั้งแต่ 16-20 ปี มีความสนใจและเข้าใจความรู้ทางการเมืองดีกว่าทุกกลุ่มอายุ อาจจะเป็นเหตุเนื่องมาจากผู้ที่เป็นตำรวจรับราชการมานาน ย่อมมีประสบการณ์ทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่อายุน้อยกว่า แต่ความสัมพันธ์ระหว่างอายุราชการกับความสนใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างยศกับความสนใจ และความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ มีแบบแผนความสัมพันธ์ที่ไม่แน่นอนกล่าว คือ ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างยศและความสนใจความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ ข้าราชการตำรวจยศ จสต. มีคะแนนความสนใจความรู้ทางการเมืองโดยเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.45 แต่เมื่อศึกษาในภาพรวมแล้ว ยศกับความสัมพันธ์ความสนใจความรู้เข้าใจทางการเมืองของข้าราชการตำรวจไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลงานวิจัยของศักดิ์ชัย ประจง เรื่องความสนใจและความรู้สึกสมรรถนะทางการเมืองของข้าราชการไทย¹ พบว่าข้าราชการโดยส่วนรวมมีความสนใจทางการเมืองอยู่ในระดับ

¹ศักดิ์ชัย ประจง, "ความสนใจและความรู้สึกสมรรถนะทางการเมืองของข้าราชการไทย" (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531).

ปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.04² แต่จากการศึกษาความสนใจทางการเมืองของตำรวจพบว่า ตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านป้องกันและปราบปรามและตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านอื่น ๆ มีความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.42³ แสดงว่าตำรวจมีความสนใจทางการเมืองมากกว่าข้าราชการประเภทอื่น ตำรวจเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนด้วยความยุติธรรม รวมทั้งคุ้มครองป้องกันมิให้มีการล่วงละเมิดกฎหมายข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ โดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม จากหน้าที่ของตำรวจนี้ อาจกล่าวได้ว่ากิจการตำรวจย่อมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการปกครองหรือการบริหารประเทศ ไม่ว่าประเทศนั้น ๆ จะมีรูปแบบการปกครองในระบอบใด เพราะภารกิจเบื้องต้นของตำรวจคือการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม คุ้มครองชีวิต ทรัพย์สิน และเสรีภาพของประชาชน และยังเสมือนเป็นกองกำลังที่จะสนับสนุนให้ฝ่ายบริหารดำเนินการปกครองประเทศไปด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าตำรวจมีความสัมพันธ์กับความสนใจในเรื่องความเป็นไปของบ้านเมือง เพราะเป็นผู้รับอำนาจจากรัฐในการที่ผู้รักษากฎหมายเพื่อความสงบสุขของสังคม และประชาชนย่อมได้รับผลการกระทำของตำรวจอย่างทันทีในเรื่องความยุติธรรมและเสรีภาพ

ตำรวจในฐานะเป็นฝ่ายที่ปฏิบัติงานฝ่ายบริหารในอันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ตลอดจนรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้กำหนดขึ้น ฉะนั้นการที่จะตั้งข้อรังเกียจมิให้ตำรวจปฏิบัติภารกิจหรือสนใจเกี่ยวกับการเมืองเสียเลยนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ชอบด้วยเหตุผล ทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติจะกระทำมิได้

4. การศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสนใจและความรู้ทางการเมือง กล่าวคือ ข้าราชการตำรวจที่ได้รับการศึกษาระดับอนุปริญญา มีความสนใจความรู้ทางการเมืองมากที่สุดมีคะแนนเฉลี่ย 3.52 รองลงมาคือ ตำรวจที่มีความรู้ ม.ศ.5 มีความสนใจ ความรู้ทาง

² จากมาตรวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของความสนใจทางการเมืองเท่ากับ 4

³ จากมาตรวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของความสนใจทางการเมืองเท่ากับ 5

การเมืองรองลงมาคือมีคะแนนเฉลี่ย 3.48 ส่วนผู้ที่มีความรู้ ม.ศ.3 มีความสนใจความรู้ทางการเมืองระดับต่ำสุดคือมีคะแนนเฉลี่ย 3.38 ข้าราชการตำรวจที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความสนใจทางการเมืองของตำรวจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษาของข้าราชการตำรวจกับความสนใจและความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง พบว่า คะแนนความสนใจและความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจที่อยู่ในระหว่างศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 3.48 และข้าราชการตำรวจที่ไม่ได้อยู่ในระหว่างการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.37 และพบว่า การอยู่และไม่อยู่ในระหว่างการศึกษาของตำรวจมีความสัมพันธ์กับความสนใจ ความรู้ทางการเมืองของตำรวจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

6. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้รวมต่อเดือนกับความรู้ความสนใจทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ ส่วนใหญ่พบว่า เป็นไปในทิศทางบวก กล่าวคือผู้ที่มียาไรได้สูงจะให้ความสนใจและมีความรู้ทางการเมืองสูง ในขณะที่ผู้มียาไรได้น้อยก็จะให้ความสนใจและความรู้ทางการเมืองน้อยด้วย แต่ระดับรายได้ มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.52 และผู้มียาไรได้ 1,500-2,500 บาทต่อเดือน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ 3.33 แต่เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ต่อความรู้ความสนใจทางการเมือง พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับประเด็นปัญหาที่ตำรวจให้ความสนใจในการตอบคำถามมากที่สุดคือความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามข่าวสารของบ้านเมือง และความรู้ความเข้าใจในบทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติ สาเหตุที่ตำรวจให้ความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพราะการไปเลือกตั้งเป็นพฤติกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงประชามติในการเลือกตั้งตัวแทนในระบอบประชาธิปไตย และแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย ส่วนการติดตามข่าวสารของบ้านเมืองนั้น ตำรวจนั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการแก้ไขปัญหากับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะตำรวจชั้นประทวนนั้นเป็นผู้ที่คลุกคลีและมีส่วนร่วมในการดำเนินการปฏิบัติราชการเพื่อให้บรรลุนโยบายของรัฐบาลเฉพาะกรณีไป เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองแต่ละครั้งจึงทำให้ตำรวจชั้นประทวนมีความเข้าใจดีกว่าเรื่องอื่น ๆ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น และจากผลงานวิจัยในเรื่องการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล นั้นพบว่า

การปฏิบัติงานของตำรวจนครบาลนั้น พบว่า ปริมาณงานของตำรวจนครบาลนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้นในอัตราที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ⁴ จึงมีความจำเป็นอย่างอเนกอนันต์ที่ตำรวจจะต้องมีความสนใจและมีความรู้ทางการเมืองอย่างถ่องแท้เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของปริมาณงานที่เพิ่มสูงขึ้น

การนิสุจน์สัมมุติฐานทั้ง 2 ข้อ

ความเข้าใจเบื้องต้นก็คือ สถานภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจ มีส่วนเสริมสร้างความสนใจทางการเมืองของตำรวจดังนี้ คือ

ยอมรับสัมมุติฐานข้อ 1 ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จะมีความสนใจทางการเมือง มากกว่าตำรวจที่ได้ปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ปฏิเสธสัมมุติฐานข้อที่ 2 ตำรวจที่มีความสนใจทางการเมืองย่อมปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าตำรวจที่ขาดความสนใจทางการเมือง

จากการนิสุจน์สัมมุติฐานข้อที่ 1 นั้นผลปรากฏออกมาว่าตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายป้องกันปราบปรามอาชญากรรม มีความสนใจทางการเมือง มากกว่าตำรวจที่ทำงานด้านอื่น ๆ คือตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านการเมืองกันปราบปรามมีความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มีค่าเฉลี่ย 3.51 และตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.54 และสถานภาพของตำรวจมีความสัมพันธ์กับความรู้ความสนใจทางการเมืองที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พ.ศ.ท. สุวรรณ สุวรรณเวโซ ในเรื่องทัศนคติของนายตำรวจที่มีต่อการเมืองและการบริหารราชการศึกษาดูเฉพาะกรณี นายตำรวจ นักเรียนสารวัตร และผู้บังคับกองรุ่นที่ 10 ในหัวข้อความสนใจในเรื่องการเมืองการปกครองนั้น พบว่า มีผู้ตอบคำถามตำรวจควรสนใจการเมืองการปกครองถึงร้อยละ 68.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และไม่เห็นด้วยถึงร้อยละ 29.3 และเมื่อนิจารณาแยกกลุ่มแล้วพบว่า ตำรวจที่ตอบว่าความสนใจทางการเมืองนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจและจากผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่าระบบการศึกษามีส่วนช่วยก่อให้เกิดความเข้าใจทางการเมืองได้มาก⁵

⁴ ประกิจ เปรมกิตติ, "การปฏิบัติงานของตำรวจนครบาลระดับสถานีตำรวจ"

(วิทยานิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์, 2525) หน้า 190.

นายร้อยตำรวจและจากผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่าระบบการศึกษามีส่วนช่วยก่อให้เกิดความเข้าใจทางการเมืองได้มาก⁵

จากการนิสุจน์สมมติฐานข้อที่ 2 นั้นพบว่าการกล่าวว่าร่ำรวยที่ทำงานด้านป้องกันปราบอาชญากรรม ที่มีความสนใจทางการเมืองนั้นสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าตำรวจที่ขาดความสนใจทางการเมืองนั้นไม่เป็นความจริง โดยพิจารณาจากการปฏิบัติหน้าที่คือการทำตำรวจผู้หนึ่งโดยถูกร้องเรียนหรือตั้งกรรมการสอบสวน การที่เคยถูกลดขั้นเงินเดือนและการพิจารณาจากการเลื่อนขั้นเงินเดือนเกินกว่า 1 ชั้นในรอบ 7 ปีนั้น พบว่า ตำรวจที่เคยได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนเกินกว่า 3 ครั้ง ในรอบ 7 ปี และตำรวจที่ไม่เคยถูกร้องเรียนและไม่เคยถูกลดขั้นเงินเดือน โดยใช้ตัวแปรอายุและการศึกษาเข้าควบคุม พบว่า มีความสนใจทางการเมืองในเชิงบวกมีความแตกต่างกันเล็กน้อยเท่านั้น และความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ไม่อาจยืนยันความแตกต่างกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงขอปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลงานวิจัยครั้งนี้สรุปได้ทั้งแนวความคิดทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมือง ทั้งในประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยกับเผด็จการ ประเทศพัฒนาและกำลังพัฒนา พอสรุปได้ว่า ตำรวจกับการเมืองนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกเสียจากว่าในระบอบประชาธิปไตยและประเทศพัฒนาแล้ว ส่วนมากมักจะมีกฎเกณฑ์ป้องกันมิให้ตำรวจกับการเมืองมีความสัมพันธ์กันอย่างรัดกุม ถึงแม้ว่าจะมีบ้างก็ไม่มากนัก ส่วนในประเทศที่มีการปกครองแบบเผด็จการหรือประเทศกำลังพัฒนา ตำรวจกับการเมืองมักจะแยกกันไม่ออก ในการแสวงหาและนิทภักรักษาอำนาจในทางการเมือง ตลอดจนผลประโยชน์ทั้งสองฝ่ายเสมอ

ส่วนลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมืองไทยนั้นได้มีการศึกษาและสรุปได้ว่า ตำรวจกับการเมืองไทยมีความสัมพันธ์กันมา นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะมีการปกครองในรูปแบบใดก็ตาม อย่างไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ กล่าวคือ ในสมัยที่มีการปกครองในระบอบ

⁵ สุวรรณ สุวรรณเวช, "ทัศนคติของนายตำรวจที่มีต่อการเมืองและการบริหารราชการ ศึกษาเฉพาะกรณีนายตำรวจนักเขียนสารวัตร และผู้บังคับกอง รุ่นที่ 10" (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519). หน้า 99-100.

สมบูรณ์ญาสิทธิราช ดำรงเป็นหน่วยงานที่ดำรงอยู่ภายใต้อำนาจทางการเมืองเพียงฝ่ายเดียว ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ภายใต้อำนาจรัฐสภาตำรวจได้มีส่วนสัมพันธ์ทางการเมืองอย่างใกล้ชิดในลักษณะ 2 ประการ คือ

1. ตำรวจตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมือง โดยนักการเมืองได้ใช้ตำรวจเป็นหน่วยงานในการแสวงหาและพิทักษ์อำนาจทางการเมือง โดยวิธีใช้ตำรวจในการสร้างความกลัว หาข่าว กำจัดศัตรูทางการเมือง ใช้กองกำลังตำรวจในการปราบปรามศัตรูทางการเมือง ประการที่สองคือนักการเมืองได้ใช้อำนาจหน้าที่ของตนแทรกแซงการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย การพิจารณาความดีความชอบ ตลอดจนการปลดนายตำรวจ และประการสุดท้าย คือ นักการเมืองได้ส่งคนเข้าไปควบคุมกิจการตำรวจอย่างใกล้ชิด

2. ตำรวจเข้าไปมีบทบาททางการเมืองเสียเอง ในการที่มีอำนาจอย่างแท้จริงอยู่เบื้องหลังนักการเมือง ประการต่อมาได้แก่การที่นายตำรวจได้ดำรงตำรวจข้าราชการเมืองและสังกัดพรรคการเมือง ตลอดจนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจที่ตนเองมีอยู่สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น

นอกจากนี้ผลการศึกษาของพนิตศักดิ์ ศาสสนอนันต์ ศึกษาเกี่ยวกับการเมืองมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งกับการบริหารของกรมตำรวจ ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม โดยตรงคือการเข้ามามีบทบาทในการเป็นผู้บริหารหรือผู้นำนองครักษ์ในระดับสูง สำหรับบทบาททางอ้อมคือการที่นักการเมืองเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานในกรมตำรวจ โดยเฉพาะการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย⁶

จากสถานการณ์ในปัจจุบันการบริหารงานองครักษ์ตำรวจนั้น เป็นองครักษ์ใหญ่ปัจจุบันมีตำรวจทั่วประเทศ 160,000 คน มีตำรวจเนืองร้อยละ 60 เท่านั้นที่ทำหน้าที่ด้านปราบปราม ส่วนตำรวจอีกร้อยละ 40 ทำหน้าที่ด้านอื่น ๆ⁷ คือ ประชากรตามสำมะโนครัว 5 ล้านสี่แสนเศษ มีตำรวจปฏิบัติการจริง 12,260 คน แต่เป็นตำรวจปราบปรามจริงเพียง 6,130 คนต่อประชากร

⁶พนิตศักดิ์ ศาสสนอนันต์, "การเมืองไทยกับการบริหารงานตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำคัญที่เกี่ยวข้อง 2531" (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531)

⁷"โท พล.ต.อ. วิเศษฐ์ ยิ่งถูกหลอก "ไทยรัฐ" (4 กุมภาพันธ์ 2534): 1, 10.

5 ล้านกว่าคน^๘ เวลาที่ตำรวจจึงต้องมีภาระหน้าที่ต่อการปราบปราม คดีที่ยังไม่สามารถจะปราบปรามให้หมดไปหรือลดไปได้โดยเด็ดขาด คือคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินยังมีสถิติสูงอยู่ ส่วนคดีที่คนร้ายกระทำความผิดโดยใช้ความรุนแรง เช่น คดีอุกฉกรรจ์ฆ่ากัน ปล้น ซึ่งทรัพย์สินอุกฉกรรจ์อันนี้ เราสามารถจะลดสถิติลงได้ แต่การลักเล็กขโมยน้อยตามบ้านเรือนนี่ยังมี

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปราม มีความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากกว่าตำรวจชั้นประทวนที่ทำหน้าที่ด้านอื่น ๆ แต่ประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจชั้นประทวนด้านการป้องกันปราบปรามไม่ได้มีความสัมพันธ์กับความสนใจความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจชั้นประทวนที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามแต่อย่างใด การที่ตำรวจชั้นประทวนที่ทำงานด้านป้องกันปราบปรามสามารถปฏิบัติงานได้ดีอาจจะเป็นเนื่องมาจากความสามารถส่วนบุคคล การมีอุปกรณ์ที่ทันสมัย หรืออาจจะมีส่วนประกอบอื่น ๆ ในสังคมก็ได้

ในท้ายที่สุดจากการศึกษาครั้งนี้ เราสามารถสรุปรูปแบบความสนใจความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบความสนใจความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจชั้นประทวนกับข้าราชการประเภทอื่น ๆ แล้วพบว่าตำรวจชั้นประทวนมีความสนใจความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากกว่าข้าราชการประเภทอื่น ๆ เนื่องมาจากเหตุผลประการสำคัญคือตำรวจในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และในฐานะที่เป็นประชาชนคนไทยนั้น ตำรวจจะต้องมีความสำนึกความเข้าใจที่เกี่ยวเนื่องกับการเมืองการปกครอง และควรจะมีส่วนร่วมในทางการเมืองที่ถูกต้อง เช่น การแสดงความคิดเห็น การใช้อำนาจอธิปไตยในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งตำรวจจะมีส่วนเกี่ยวข้องวินิจฉัยให้คนให้โทษแก่ประชาชน เพราะฉะนั้นข้าราชการตำรวจจึงควรมีบทบาทและติดตามความเคลื่อนไหว ให้ความสนใจทางการเมืองด้วยอีกในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ

^๘ สัมภาษณ์ พล.ต.ท. สำเนา วิทิตวรการ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล" สยามรัฐ สืบค้นที่วิจารณ์. 33 (15-12 มีนาคม 2530): 54.

^๙ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

ข้อเสนอแนะ

1. กรมตำรวจจะต้องมีการวางแผนพัฒนาคุณภาพของตำรวจอย่างเป็นระบบ ปัจจุบัน นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ขึ้นมาจากชั้นประทวนนั้น ผ่านการสอบและอบรมเพียง 6 เดือนเท่านั้น ซึ่งเป็นระยะเวลาเพียงช่วงสั้น ๆ ทำให้ขาดความชำนาญ ทำงานด้วยความไม่มั่นใจ ควรที่จะให้มีการสอบเลื่อนชั้นตามลำดับชั้นจึงจะเหมาะกว่า คือให้พลตำรวจสอบเลื่อนชั้นเป็นสิบตำรวจตรี จากสิบตำรวจตรีเลื่อนชั้นเป็นจ่าสิบตำรวจ แล้วจึงสอบเลื่อนชั้นเป็นนายดาบตำรวจและนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร โดยผู้สอบผ่านแต่ละชั้นจะต้องผ่านการอบรมอีก 6 เดือน และมีการวางแผนไขคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ารับการสอบเลื่อนชั้นแต่ละชั้น เงินเดือนและระยะเวลาของการทำงาน ซึ่งทำเช่นนี้จะทำให้มีการพัฒนาความรู้ความสนใจความชำนาญมาเป็นลำดับ ซึ่งจะทำให้ตำรวจมีคุณภาพ และจริยธรรมสูงขึ้นด้วย
2. ในส่วนของตัวข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนควร จะสนใจไม่หาความรู้ ติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนในแขนงต่าง ๆ ให้มากที่สุด ทั้งนี้จากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่า ข้าราชการตำรวจเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน จึงควรตระหนักถึงหน้าที่ของตนในการให้บริการประชาชน รวมถึงการปลูกฝังความคิด ถ้าหากทศความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนด้วย อย่างไรก็ตาม การที่ข้าราชการจะทำหน้าที่ดังกล่าวได้นั้น ข้าราชการตำรวจจะต้องละทิ้งบทบาทเก่า ๆ ซึ่งเคยปฏิบัติมาแต่อดีต ภาพยนตร์ที่ประชาชนมองว่าข้าราชการตำรวจในด้านที่ไม่ดี ตำรวจควรที่จะมีภาพยนตร์ที่ดีในสายตาประชาชน เพื่อให้เกิดภาพยนตร์ที่ดีในสายตาประชาชนที่ว่า "มีตำรวจที่ไหน ไม่มีโจรผู้ร้ายที่นั่น"
3. ควรจะปรับปรุงห้องสมุดกลางของกรมตำรวจ ให้มีการพัฒนาปรับปรุงกิจการบริการของห้องสมุดตำรวจให้ทันสมัยและก้าวหน้ายิ่งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ข้าราชการตำรวจ ผู้สนใจในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุด นอกจากนี้แล้ว ควรจะจัดให้มีห้องสมุดประจำหน่วย งานตำรวจและสถานีตำรวจทุกแห่งอีกด้วย เพื่อให้ข้าราชการตำรวจประจำสถานี ตำรวจแต่ละแห่ง ได้มีเวลาว่างในการที่จะศึกษาค้นคว้าพัฒนาความรู้ของตนเองให้เป็นบุคคลที่ทันต่อเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของบ้านเมือง
4. พัฒนากาณพลนของตำรวจให้ดีขึ้นกว่าเดิม การพัฒนากาณพลนของตำรวจชั้น

ประทวน ดังคำขวัญของกรมตำรวจที่กล่าวว่า "สร้างภานนจน์ ลดอาชญากรรม อำนวยความ สติธรรมแก่ประชาชน" การที่คำขวัญของกรมตำรวจจะเป็นจริง จำเป็นจะต้องพัฒนาตำรวจชั้น ประทวน โดยการให้ตำรวจมีความเข้าใจในหลักการของประชาธิปไตยอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะทำให้ ตำรวจเป็นตำรวจของประชาชนอย่างแท้จริง และนั่นก็คือ ภานนจน์ของตำรวจที่ดีซึ่งกรมตำรวจได้ ตั้งความหวังไว้

5. การพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย หน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่มาปฏิบัติหน้าที่ป้องกันปราบปราม จำเป็นจะต้องมีการพิจารณาเรื่องความรู้ ความเข้าใจและความสนใจทางการเมือง ประกอบด้วย เพื่อที่จะทำให้ตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเรียบร้อย

6. ควรพัฒนาตำรวจชั้นประทวนที่ทำหน้าที่อื่น ๆ แม้ว่าจะไม่ใช่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ ด้านป้องกันปราบปราม แต่ถ้าหากมีความจำเป็น กำลังตำรวจส่วนนี้มาทำงานด้านป้องกันปราบปรามก็จำเป็นต้องให้การอบรมความรู้ความเข้าใจทางการเมืองไว้บ้าง

7. ควรจะมีการบรรจุเนื้อหาวิชาการเมือง รัฐศาสตร์เบื้องต้นไว้ในหลักสูตร ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เพื่อเป็นพื้นฐานหลักการประชาธิปไตยซึ่งจะนำไปใช้ในสังคมปัจจุบัน กล่าวคือให้มีการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความยุติธรรม เสมอภาค และมีเป้าหมายคือ ความสงบสุขของ ประชาชนเป็นที่ตั้ง มิได้มุ่งกระทำเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ใด ๆ